

การศึกษาเปรียบเทียบคำเรียกขานในนวนิยายจีนเรื่อง ฉินเตียวเสี่ยลหวิ กับฉบับแปลไทยเรื่อง *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี*

เยาวเรศ จูฑาติลปาร์ตัน¹
ศศรักษ์ เพชรเชิดชู²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้คำเรียกขานในนวนิยายจีนเรื่อง *ฉินเตียวเสี่ยลหวิ* และเปรียบเทียบคำเรียกขานในนวนิยายจีนเรื่อง *ฉินเตียวเสี่ยลหวิ* กับฉบับแปลไทยเรื่อง *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี*

จากการเก็บรวบรวมคำเรียกขานที่ปรากฏในนวนิยายจีนเรื่อง *ฉินเตียวเสี่ยลหวิ* พบว่าสามารถแบ่งออกเป็น 7 ประเภทหลัก ได้แก่ คำเรียกขานเครือญาติ คำเรียกขานอาชีพและตำแหน่ง คำเรียกขานแสดงฐานะ คำเรียกขานชื่อสกุล คำเรียกขานสรรพนามบุรุษที่หนึ่งและสอง คำเรียกขานแฝงนัยยะประเมินผู้ถูกเรียก และคำเรียกขานประสม คำเรียกขานประเภทที่พบมากที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ คำเรียกขานประสม คำเรียกขานแสดงฐานะ และคำเรียกขานเครือญาติตามลำดับ

เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับฉบับแปลไทย *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี* พบการแปลคำเรียกขาน 3 ประเภทหลัก ได้แก่ การแปลตรงตัว การแปลแบบปรับเปลี่ยนข้อความ และการแปลเป็นคำอื่นหรือไม่แปล

¹ นิสิตหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรเกียรตินิยม) ภาควิชาภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail: yuijutha@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail: sasaru.p@chula.ac.th

การแปลตรงตัวสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่ การแปลแบบถอดความ การแปลแบบถอดเสียงอ่าน (ภาษาจีนสำเนียงแต้จิ๋ว) และการแปลแบบผสม การแปลแบบปรับเปลี่ยนข้อความสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่ การแปลแบบเพิ่มคำ การแปลแบบลดคำ และการแปลแบบปรับเปลี่ยนเป็นคำอื่น กลวิธีการแปลที่พบมากที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ การแปลตรงตัวแบบถอดเสียงอ่าน การแปลตรงตัวแบบถอดความ และการแปลปรับเปลี่ยนข้อความแบบปรับเปลี่ยนเป็นคำอื่นตามลำดับ

คำสำคัญ คำเรียกขาน การแปล *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี*

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้คำเรียกขานในนวนิยายจีนกำลังภายในเรื่อง *ฉินเตี้ยวเสี่ยลหวิ* และเปรียบเทียบคำเรียกขานในนวนิยายจีนกำลังภายในเรื่อง *ฉินเตี้ยวเสี่ยลหวิ* กับฉบับแปลไทยเรื่อง *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี*

สมมติฐานของการวิจัย

การใช้คำเรียกขานที่ปรากฏในนวนิยายกำลังภายในเรื่อง *ฉินเตี้ยวเสี่ยลหวิ* มีความแตกต่างกันตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และการใช้คำเรียกขานเหล่านั้นสามารถสะท้อนสถานภาพทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟังได้อย่างชัดเจน ในฉบับแปลไทยเรื่อง *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี* ส่วนใหญ่แปลด้วยการถอดเสียงจากภาษาแต้จิ๋ว อาจเพราะต้องการสร้างอรรถรสความเป็นจีนให้กับนวนิยายหรือบางครั้งอาจจะหาคำเทียบเคียงในภาษาไทยไม่ได้ คำเรียกขานบางประเภทไม่เป็นที่เข้าใจในสังคมไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนการแปล

ขอบเขตของการวิจัย

1) ศึกษาวิเคราะห์คำเรียกขานในบทสนทนาจากนวนิยายกำลังภายในเรื่อง *ฉินเตียวเสี่ยลู่หวิ* (神雕侠侣) ฉบับปรับปรุงใหม่ของกิมย้ง (金庸) ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2003 สำนักพิมพ์เหยวี่ยนหลิว (远流出版公司)

2) เปรียบเทียบการแปลคำเรียกขานในนวนิยายเรื่องดังกล่าวกับฉบับแปลไทยเรื่อง *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี* แปลโดย น. นพรัตน์ ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2556 สำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊ค

อนึ่งงานวิจัยได้ใช้ชื่อตัวละครตามที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *ฉินเตียวเสี่ยลู่หวิ* เพื่อให้เข้าใจตรงกันกับข้อความแปลในนวนิยาย แต่ชื่อเฉพาะอื่นๆ จะถอดเสียงอ่านเป็นภาษาจีนกลางระบบ HànyǔPīnyīn (汉语拼音) ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาจีนกลางราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2550

1. ทบทวนวรรณกรรม

เว่ย จื้อเฉียง 卫志强 (1994) แบ่งคำเรียกขานตามความหมายของคำออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1) ชื่อตัว หรือชื่อสกุลตามด้วยชื่อตัว รวมไปถึงชื่อเล่น คำเรียกขานแสดงความรัก คำด่า คำยกย่อง และชื่อตัวหรือชื่อสกุลที่มีการเติมอุปสรรคหรือปัจจัย เช่น xiǎo míng (小明) míngmíng (明明) เป็นต้น

2) คำเรียกเครือญาติ และคำเรียกเครือญาติที่ประกอบกับคำชนิดอื่น เช่น Zhào dàye (赵大爷 คุณลุงจ้าว) เป็นต้น คำเรียกขานประเภทนี้สามารถใช้เรียกผู้ที่ไม่ใช่ญาติของตน และบางครั้งก็ไม่ใช้คำ

เรียกเครือญาติในการเรียกญาติของตนเช่นกัน โดยเฉพาะญาติที่อยู่
 รุ่นเดียวกันหรือรุ่นอ่อนวัยกว่า

3) ชื่อเรียกที่แสดงฐานะ คำเรียกขานประเภทนี้สามารถใช้
 โดยลำพังได้ เช่น xiānsheng (先生 คุณ) lǎoshī (老师 ครู)
 jiàoshòu (教授 ศาสตราจารย์) เป็นต้น หรือจะใช้เรียกประสมกับ
 ชื่อสกุลก็ได้ เช่น Lǐ jiàoshòu (李教授 ศาสตราจารย์หลี่)

4) ชื่อเรียกที่บ่งบอกอาชีพหรือตำแหน่ง เช่น sījī (司机
 คนขับรถ) jīnglǐ (经理 ผู้จัดการ) และ dàifū (大夫 หมอ) คำเรียก
 ขานประเภทนี้สามารถใช้โดยลำพังหรือเรียกประสมกับชื่อสกุลก็ได้

5) คำเรียกขานที่มีรูปแบบการประกอบคำคล้ายคำนาม เช่น
 háizi tā diē (孩子他爹 แปลว่า พ่อของลูก) รวมถึงฉายานาม เช่น
 dòuyá cài (豆芽菜 แปลว่า ถั่วงอก) เป็นต้น คำเรียกขานประเภทนี้
 มักไม่ใช้เรียกขานทั่วไป แต่ใช้เรียกบุคคลที่จำเพาะเจาะจง

6) ใช้คำจำพวกอื่นเรียกขาน เช่น wèi (喂 คำอุทาน ใช้
 ทักทายกันในระหว่างเพื่อนฝูงที่สนิทสนม) nàge shéi (那个谁 แปลว่า
 คนนั้นนะ) ในการเรียกขาน การไม่ใช้คำเรียกขานจะปรากฏใน
 สถานการณ์ 3 แบบ แบบแรกคือ ผู้พูดไม่ทราบว่าควรเรียกขานผู้ฟัง
 ว่าอย่างไร หรือไม่สะดวกใช้คำเรียกขาน แบบที่สองคือ ผู้พูดตั้งใจไม่
 ใช้คำเรียกขาน ซึ่งส่วนใหญ่แสดงถึงการไม่เคารพหรือไม่สนิทสนมกับ
 ผู้ฟัง แบบที่สามคือ เป็นการแสดงถึงอำนาจและอิทธิพลของ ผู้พูด

กั๋ว อวิ้นและเหลียง หย่งกั๊ง 郭芸和梁永刚 (2008) แบ่ง
 ประเภทของคำเรียกขานในภาษาจีนกลางออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1) คำเรียกขานอาชีพ (行业/职业称呼语) เช่น lǎoshī (老
 师 ครู) yīshēng (医生 หมอ) และ lǚshī (律师 ทนายความ) เป็นต้น

2) คำเรียกขานชื่อสกุล (姓名称呼语) เช่น Zhāng Hǎi (张海) Chén Yùjié (陈玉洁) lǎo Zhāng (老张) เป็นต้น

3) คำเรียกขานเครือญาติ (亲属称呼语) เช่น yéye (爷爷) wàipó (外婆 ยาย) และ jiě (姐 พี่สาว) เป็นต้น

4) คำเรียกขานตำแหน่ง (身份/职务称呼语) เช่น zhǔrèn (主任 ผู้รับผิดชอบหรือหัวหน้าของหน่วยงานหนึ่งๆ) shūjì (书记 เลขาธิการ) และ lǎobǎn (老板 เจ้าแก) เป็นต้น

5) คำเรียกขานใช้ทั่วไป (通用称呼语) เช่น xiānshēng (先生 คุณ) xiǎo péngyǒu (小朋友 หนูน้อย) และ nín (您 ท่าน) เป็นต้น

6) คำเรียกขานไม่ระบุ (零称呼语) เช่น wèi (喂 คำอุทาน ใช้ทักทายกันในระหว่างเพื่อนฝูงที่สนิมสนม) และ láojià (劳驾 คำที่ใช้แสดงความนอบน้อมในขณะที่ขอร้องให้คนอื่นทำให้หรือหลีกเลี่ยงให้) เป็นต้น

จากการศึกษาคำเรียกขานของเว่ย จื้อเฉียง กับกั๋ว อวิ้นและเหลียง หย่งกั๋งข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เว่ย จื้อเฉียง กับกั๋ว อวิ้นและเหลียง หย่งกั๋งได้แบ่งคำเรียกขานในภาษาจีนคล้ายคลึงกันจำนวนหนึ่ง ได้แก่ คำเรียกขานชื่อสกุล คำเรียกขานเครือญาติ คำเรียกขานอาชีพ คำเรียกขานตำแหน่ง คำเรียกขานไม่ระบุหรือใช้คำอื่นเรียกขาน แต่คำเรียกขานของเว่ย จื้อเฉียงยังระบุเพิ่มเติมถึงคำเรียกขานแสดงฐานะและคำเรียกขานที่มีรูปแบบการประกอบคำคล้ายคำนามซึ่งกั๋ว อวิ้นและเหลียง หย่งกั๋งไม่ได้กล่าวถึง แต่มีการกล่าวถึงคำเรียกขานใช้ทั่วไปที่คล้ายคลึงกับคำเรียกขานแสดงฐานะของเว่ย จื้อเฉียงและในงานวิจัยนี้ได้ใช้การอ้างอิงการแบ่งประเภทจากทั้งของเว่ย จื้อเฉียง กั๋ว อวิ้นและ เหลียง หย่งกั๋งเป็นหลัก ดังจะได้กล่าวต่อไป

2. คำเรียกขานในนวนิยายจีนเรื่อง *ฉินเตี้ยวเสี่ยลหวิ*

จากการรวบรวมคำเรียกขานที่ปรากฏในนวนิยายจีนเรื่อง *ฉินเตี้ยวเสี่ยลหวิ* จำนวนทั้งสิ้น 580 ตัวอย่าง สามารถแบ่งออกเป็น 7 ประเภทใหญ่ ได้แก่ คำเรียกขานเครือญาติ คำเรียกขานอาชีพและตำแหน่ง คำเรียกขานแสดงฐานะ คำเรียกขานชื่อสกุล คำเรียกขานสรรพนามบุรุษที่หนึ่งและสอง คำเรียกขานแฝงนัยยะประหมื่นผู้ถูกเรียกและคำเรียกขานประสม แสดงให้เห็นว่า การใช้คำเรียกขานที่ปรากฏในนวนิยายจีนเรื่อง *ฉินเตี้ยวเสี่ยลหวิ* มีหลายประเภทแตกต่างกันไปตามสถานการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

คำเรียกขานประเภทที่พบมากที่สุดคือ คำเรียกขานประสม พบจำนวน 251 ตัวอย่างจาก 580 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.27 ซึ่งคำเรียกขานประสมประเภทที่พบมากที่สุดคือ คำเรียกขานประสมคู่ขนาน พบจำนวน 119 ตัวอย่าง รูปแบบของคำเรียกขานประสมคู่ขนานที่พบมากที่สุดคือ คำเรียกขานชื่อสกุล + คำเรียกขานแสดงฐานะ พบจำนวนทั้งหมด 55 ตัวอย่าง คำเรียกขานประเภทที่พบมากเป็นอันดับสองคือ คำเรียกขานแสดงฐานะ พบจำนวนทั้งหมด 155 ตัวอย่างจาก 580 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 26.72 คำเรียกขานประเภทที่พบมากเป็นอันดับสามคือ คำเรียกขานเครือญาติ พบจำนวนทั้งหมด 66 ตัวอย่างจาก 580 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.38 คำเรียกขานเครือญาติที่พบมากที่สุดคือ คำเรียกขานด้วยคำแสดง

เครื่องมือแต่ไม่ได้มีความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ พบจำนวนทั้งหมด 31 ตัวอย่าง³

3. การเปรียบเทียบคำเรียกขานในนวนิยายจีนเรื่อง *ฉินเตียวเสียว-ลุหวิ* กับฉบับแปลภาษาไทยเรื่อง *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี*

จากการศึกษาเปรียบเทียบคำเรียกขานที่ปรากฏในนวนิยายจีนเรื่อง *ฉินเตียวเสียวลุหวิ* กับฉบับแปลภาษาไทยเรื่อง *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี* จำนวนทั้งสิ้น 580 ตัวอย่าง พบการแปลคำเรียกขาน 3 ประเภทหลัก ดังนี้

1) การแปลตรงตัว สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่

ก. การแปลตรงตัวแบบถอดความ เช่น

ตัวอย่างที่ 1

背后脚步细碎，一双柔软的小手蒙住了他双眼，听得女儿的声音说道：「**爹爹**，你猜我是谁？」这是陆无双自小跟父亲玩惯了的玩意，.....(第一章)

ฉบับแปล

ที่ด้านหลังบังเกิดเสียงฝีเท้าอย่างแผ่วเบา มีोन้อยๆ ที่นุ่มนิ่มข้างหนึ่งปิดตาทั้งสองของเล็กลิปเตี้ยไว้ แ่ววเสียงธิดาดังว่า “**บิดา** ท่านคาดเดาว่าข้าพเจ้าเป็นใคร” นี่เป็นการละเล่นของเล็กบ้อซัง ที่หยอกล้อเล่นกับบิดาตั้งแต่เล็ก... (เล่มที่ 1 หน้าที่ 37)

³ รายละเอียดอ่านใน เยาวเรศ จูฑาศิลปรัตน์, “การศึกษาเปรียบเทียบคำเรียกขานในนวนิยายจีนกำลังภายใน เรื่อง *ฉินเตียวเสียวลุหวิ* กับฉบับแปลไทยเรื่อง *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี*,” (ปริญญาณิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน โปรแกรมเกียรตินิยม คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559).

ตัวอย่างที่ 1 ในต้นฉบับ คำเรียกขานเครือญาติสายตรง **爹爹 diēdie** หมายถึง คุณพ่อ ฉบับแปลแปลว่า **บิดา** เป็นการแปลตรงตัวแบบถอดความ

ข. การแปลตรงตัวแบบถอดเสียงอ่าน (ภาษาจีนสำเนียงแต้จิ๋ว) เช่น

ตัวอย่างที่ 2

程英见陆无双踏坏花朵，道：「**表妹**，你又生甚么气啦？」陆无双小嘴撅起，道：「我不要他的，我自己采。」(第一章)

ฉบับแปล

เที่ยเอ็งเห็นเล็กบ้อซังเหยียบย่ำทำลายดอกไม้ จึงถามว่า “**เปี่ยม่วย** ท่านมีโทสะอันใด?” เล็กบ้อซังเซ็ดปากน้อยๆ กล่าวว่ “ข้าพเจ้าไม่ต้องการของเขา ข้าพเจ้าจะเด็ดเอง” (เล่มที่ 1 หน้าที่ 40-41)

ตัวอย่างที่ 2 ในต้นฉบับ คำเรียกขานเครือญาติสายข้าง **表妹 biāoméi** หมายถึง ลูกผู้น้องอันเกิดจากสายแม่ ฉบับแปลแปลว่า **เปี่ยม่วย** เป็นการแปลตรงตัวแบบถอดเสียงอ่าน (ภาษาจีนสำเนียงแต้จิ๋ว)

ค. การแปลตรงตัวแบบผสม เช่น

ตัวอย่างที่ 3

那老丐听他言辞酸楚，满腹含怨，点了点头，问道：「谁欺侮你啦？快说给**你公公**听。」(第十章)

ฉบับแปล

ขอทานชรานั้นได้ยินเอี้ยก้วยกล่าวด้วยความคับแค้น แสดงว่าบังเกิดความหมองเศร้าเต็มอก ดังนั้นผงกศีรชะถามว่า “ผู้ใดข่มเหงรังแกเจ้า รีบบอกต่อ**กงกง (ปู่) เจ้า**” (เล่มที่ 2 หน้าที่ 160)

ตัวอย่างที่ 3 ในต้นฉบับ คำว่า 你公公 nĭgōnggōng เป็นคำเรียกขานประสมส่วนขยาย-ส่วนหลัก ระหว่างส่วนขยาย nĭ ซึ่งเป็นคำสรรพนามบุรุษที่สอง และคำเรียกขานเครือญาติ gōnggōng ที่แปลว่า ปู่ ฉบับแปลแปลว่า กงกง (ปู่) เจ้า เป็นการแปลตรงตัวแบบผสมระหว่างการแปลถอดความและการแปลถอดเสียง นอกจากนี้ยังวงเล็บคำว่า ปู่ เพื่อแปลคำว่า กงกง ไว้ในการปรากฏครั้งแรกอีกด้วย

2) การแปลแบบปรับเปลี่ยนข้อความ สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่

ก. การแปลแบบเพิ่มข้อความ เช่น

ตัวอย่างที่ 4

绿萼道：「妈，杨大哥与这位龙姑娘早有婚姻之约，这中间详情，女儿慢慢再跟你说。」(第二十章)

ฉบับแปล

กงซุนเล็กงักสอดคำขึ้น “มารดา เอี้ยตัวก้อกับเล้งโกวเนี้ยนางนี้มีพันธะหมั้นหมายอยู่ก่อน รายละเอียดของเรื่องนี้ ผู้บุตร ค่อยเรียนบอกต่อท่าน” (เล่มที่ 3 หน้าที่ 321)

ตัวอย่างที่ 4 ในต้นฉบับ คำเรียกขานเครือญาติสายตรง 女儿 nǚ'ér หมายถึง ลูกสาว ฉบับแปลแปลว่า ผู้บุตร เป็นการแปลปรับเปลี่ยนข้อความแบบเพิ่มคำ โดยเพิ่มคำว่า ผู้ ซึ่งเป็นคำใช้แทนบุคคล

อนึ่ง ฉบับแปลนิยมใช้คำว่า ผู้ มาช่วยในการแปลคำเรียกขานประเภทต่างๆ เช่น ผู้ต่ำต้อย (xiǎorén 小人 คนต่ำต้อย) ผู้แซ่เอี้ย (xìng Yáng de 姓杨的 แปลว่า ที่สกุลเอี้ย) เป็นต้น และพบการใช้คำว่า ผู้ ประกอบค่านาม เช่น ผู้บุตร ผู้น้อง เป็นต้น ในฉบับแปลส่วนใหญ่มักจะพบการใช้คำว่า ผู้ ประกอบค่านามในกรณีที่ผู้พูดเรียกขาน

ตนเอง ซึ่งต่างจากภาษาไทยที่จะใช้คำว่า ผู้ ประกอบคำกริยาหรือ
 ประกอบคำวิเศษณ์ให้เป็นนามขึ้น เช่น ผู้ตัดสิน ผู้เยาว์ เป็นต้น

ข. การแปลแบบลดข้อความ เช่น

ตัวอย่างที่ 5

黄药师首先叫好，说道：「东邪西狂，一老一少，咱两个正是一对儿。」杨过道：「小子年幼，修为日浅，岂敢和各位前辈比肩。」(第四十章)

ฉบับแปล

อั้งเอี้ยะซือสนับสนุนขึ้นก่อน กล่าวว่่า “ภูตบุรพา ผยอง
 ประจิม หนึ่งซราหนึ่งเยาว์วัย พวกเราพอดีคู่กัน”

เอี้ยก้วยกล่าวว่่า “เติ้กน้อยอายุเยาว์ ไหนเลยกล้าผยองขึ้น
 เคียงบ่าเคียงไหล่กับทุกท่าน” (เล่มที่ 6 หน้าที่ 297)

ตัวอย่างที่ 5 ในต้นฉบับ คำว่่า 各位前辈 gèwèi qiánbèi
 เป็นคำเรียกขานประสมส่วนขยาย-ส่วนหลัก ระหว่างส่วนขยาย
 gèwèi ซึ่งแปลว่่า ทุกท่าน และคำเรียกขานแสดงฐานะ qiánbèi ที่
 แปลว่่า ผู้อาวุโส ฉบับแปลแปลว่่า ทุกท่าน เป็นการแปลปรับเปลี่ยน
 ข้อความแบบลดคำ โดยลดคำเรียกขานแสดงฐานะ qiánbèi ที่
 แปลว่่า ผู้อาวุโส

ค. การแปลแบบปรับเปลี่ยนเป็นคำอื่น เช่น

ตัวอย่างที่ 6

她从灶下取过火种，在柴房里放了把火，跃出庄来，笑
 道：「贫道跟桃花岛、一灯大师都没过节，两位请罢。」(第一章)

ฉบับแปล

นางล้งเชื้อไฟจากเตาในครัว วางเพลิงที่ห้องเก็บฟืน ค่อย
 โลดแล่นออกจากตึก กล่าวอย่างยิ้มแย้มว่่า “เรากับเกาะดอกท้อ และ

อิตเต็งได้ชื่อไม่มีข้อบาดหมางกัน ท่านทั้งสองเชิญเถอะ” (เล่มที่ 1
หน้าที 63)

ตัวอย่างที่ 6 ในต้นฉบับ คำเรียกขานแสดงฐานะ 貧道 pīndào หมายถึง คำที่นักพรตใช้เรียกตนเองเพื่อแสดงความถ่อมตน ฉบับแปลแปลว่า เรา ซึ่งเป็นคำสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง ไม่ได้มีความหมายแสดงความถ่อมตน จึงเป็นการแปลปรับเปลี่ยนแบบปรับเปลี่ยนเป็นคำอื่น

3) การแปลเป็นคำอื่นหรือไม่แปล

ก. การแปลเป็นคำอื่น เช่น

ตัวอย่างที่ 7

黑衣僧道：「弟子恶根难除。十年之前，弟子皈依吾师座下已久，仍出手伤了三人。今日身内血煎如沸，难以自制，只怕又要犯下大罪，求吾师慈悲，将弟子双手割去了罢。」(第三十章)

ฉบับแปล

หลวงจีนจีวรดำกล่าวว่า “รากเหง้าอันชั่วร้ายของศิษย์ยากขจัด เมื่อสิบปีก่อน ศิษย์ปวารณาตัวติดสอยห้อยตามซือแป๋เป็นเวลานาน ยังลงมือทำร้ายผู้คนสามคน วันนี้เลือดลมในอกระอุพลุ่งพล่านยากที่จะสะกดระงับ เกรงว่าจะกระทำความผิดอีก ขอซือแป๋ตัดมือทั้งสองของศิษย์ทิ้งไปเถอะ” (เล่มที่ 5 หน้าที 86)

ตัวอย่างที่ 7 ในต้นฉบับ คำว่า 吾师 wúshī เป็นคำเรียกขานประสมแบบย่อที่แปลว่า อาจารย์เรา ฉบับแปลแปลว่า ซือแป๋ ซึ่งหมายถึงคำว่า shīfu (師父 อาจารย์) จึงเป็นการแปลเป็นคำอื่น

ข. การไม่แปล เนื่องจากคำเรียกขานอยู่ในข้อความที่ไม่แปล หรือแปลแบบสรุปความ คำเรียกขานนั้นจึงไม่ปรากฏในฉบับแปล เช่น

ตัวอย่างที่ 8

杨过心想：「我们只要稍有疏虞，眼前个个难逃性命。」张口大叫：「好媳妇儿，我的完颜好妹子、穿青衣的好姊姊、耶律好师妹、洪凌波小妹子，大家快下楼去散散心罢！李莫愁这小姑娘泼辣得紧，**老哥哥**收拾她不了！」(第十章)

ฉบับแปล

เอี้ยก้วยครุ่นคิดขึ้น ‘พวกเราขอเพียงเล่นเล่นแม่แต่น้อย ทุกคนยากจะรอดชีวิตได้’

ดังนั้นเปล่งเสียงร้องว่า “สะใภ้อันประเสริฐ ม่วยจ้ออัน ประเสริฐ เจ้ซุดเซียวอันประเสริฐ เยลุกซือ่ม่วยผู้ประเสริฐ ทั้งหมดลงจากเหล่าไปพักอ่อนหย่อนใจเถอะ นางโจรนี้ร้ายกาจยิ่ง” (เล่มที่ 2 หน้า 150)

ตัวอย่างที่ 8 เนื่องจากในฉบับแปลไม่แปลประโยคสุดท้ายที่ว่า **老哥哥** 收拾她不了! ดังนั้นคำเรียกขานด้วยคำแสดงเครือญาติ แต่ไม่ได้มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ **老哥哥** lǎogēge หมายถึง พี่ชาย จึงไม่ปรากฏในฉบับแปล

บทสรุป

จากการศึกษาวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า

1) การแปลตรงตัวแบบถอดเสียงภาษาจีนสำเนียงแต้จิ๋วเป็นวิธีการแปลที่นิยมใช้มากที่สุดในการแปลคำเรียกขานในนวนิยายเรื่อง *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี* ของ น. นพรัตน์ รองลงมาคือการแปลตรงตัวแบบ

ถอดความและการแปลปรับเปลี่ยนข้อความแบบปรับเปลี่ยนเป็นคำอื่น

2) คำเรียกขานเครือญาติส่วนใหญ่นิยมใช้การแปลตรงตัวแบบถอดเสียงภาษาจีนสำเนียงแต้จิ๋ว แต่คำเรียกขานเครือญาติสายตรงนิยมใช้การแปลตรงตัวแบบถอดความ อาจเพราะเครือญาติสายตรงเป็นเครือญาติพื้นฐานที่ทั้งสังคมจีนและไทยมีการจำแนกเหมือนกัน เช่น พ่อ แม่ ลูกสาว เป็นต้น จึงนิยมแปลคำเรียกขานเครือญาติสายตรงแบบถอดความเป็นภาษาไทย ส่วนเครือญาติสายข้างนั้น ในสังคมจีนมีการจำแนกต่างจากสังคมไทย ทำให้มีคำเรียกขานเครือญาติที่ไม่มีในภาษาไทยหลายคำ เช่น biāomèi (表妹 ลูกพี่น้องอันเกิดจากสายแม่) āyí (阿姨 น้ำสาว หรือป้าที่เป็นพี่สาวของแม่) เป็นต้น จึงนิยมแปลคำเรียกขานเครือญาติสายข้างแบบถอดเสียงภาษาจีนสำเนียงแต้จิ๋ว และเนื่องจากนิยมใช้คำเรียกขานเครือญาติสายข้างในการเรียกขานคนที่ไม่ใช่ญาติ ทำให้คำเรียกขานเครือญาติที่ไม่ใช่ญาติแปลแบบถอดเสียงภาษาจีนสำเนียงแต้จิ๋วด้วยเช่นกัน

3) คำเรียกขานแสดงฐานะและคำเรียกขานสรรพนามบุรุษที่หนึ่งและสองนิยมแปลแบบปรับเปลี่ยนข้อความด้วยการปรับเปลี่ยนเป็นคำอื่น อาจเพราะในสังคมจีนมีการจำแนกฐานะที่แตกต่างจากสังคมไทย ทำให้มีคำเรียกขานแสดงฐานะที่ไม่มีคำที่เทียบเท่าในภาษาไทย จึงนิยมแปลปรับเปลี่ยนข้อความแบบปรับเปลี่ยนเป็นคำอื่น เช่น แปลคำเรียกขานแสดงฐานะ pínào (贫道 หมายถึง คำที่นักพรตใช้เรียกตนเองเพื่อแสดงความถ่อมตน) ว่า เรา ซึ่งเป็นคำสรรพนามบุรุษที่หนึ่งทั่วไปที่ไม่ได้แฝงความหมายแสดงฐานะและอาชีพเหมือนในฉบับจีน เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน คำสรรพนามบุรุษที่หนึ่งและสองในภาษาจีนมีแฝงความหมายแสดงฐานะและอาชีพ หรือ

แสดงความอ่อมตน แต่ภาษาไทยไม่มีคำที่เทียบเท่า จึงนิยมแปลแบบปรับเปลี่ยนข้อความด้วยการปรับเปลี่ยนเป็นคำอื่น เช่น แปลคำเรียกขานสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง zàixià (在下 คำที่ใช้เรียกตนเองแสดงความอ่อมตน) ว่า เรา ซึ่งเป็นคำสรรพนามบุรุษที่หนึ่งทั่วไปที่ไม่ได้แฝงความหมายแสดงความอ่อมตนเหมือนในฉบับจีน เป็นต้น

สรุปได้ว่า คำเรียกขานแต่ละประเภทมีแนวทางการแปลที่แตกต่างกันเนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างจีนและไทย คำเรียกขานในภาษาจีนบางคำไม่มีคำเทียบเคียงกันในภาษาไทยจึงนิยมด้วยการถอดเสียงสำเนียงแต่จิว หรือปรับเปลี่ยนเป็นคำอื่นที่ทำให้ความหมายแฝงบางอย่างหายไป อนึ่ง การแปลคำเรียกขานด้วยการถอดเสียงสำเนียงแต่จิวนี้ได้สร้างกลืนอายุความเป็นจีนให้กับนวนิยายกำลังภายในฉบับแปลไทย เป็นที่คุ้นชินของนักอ่านนวนิยายแนวนี้ไปแล้วเช่นกัน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กัลยา ติงศกัทธิ์, ม.ร.ว. และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2531. *การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์*. รายงานผลการวิจัยโครงการไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิมย้ง. 2556. *เอี้ยก้วยเจ้าอินทรี*. 6 เล่ม. แปลโดย น. นพรัตน์. กรุงเทพฯ: สยามอินเตอร์บุ๊ค.
- เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2551. *พจนานุกรมจีน-ไทยฉบับใหม่ (ฉบับพิมพ์หนังสือด้วย)*. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

- ประพิณ มโนมัยวิบูลย์. 2545. *ไวยากรณ์จีนกลาง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2556. *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- ศศรัภย์ เพชรเชิดชู. 2552. *การแปลจีน-ไทยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาจีน

- 曹炜. 2005. 现代汉语中的称谓语和称呼语. *江苏大学学报 (社会科学版)* 7, 2: 62-69.
- 郭芸和梁永刚. 2008. 汉语称呼语的使用和变化. *兰州交通大学学报* 27, 5: 117-119.
- 金庸. 2003. *《神雕侠侣》新修版*. 台北: 远流出版公司.
- 卫志强. 1994. 称呼语的类型及其语用特点. *世界汉语教学* 2:10-15.

A Comparative Study of Address Terms in the Chinese Novel *Shen Diao Xia Lü* and its Thai Translation *la Kuai Chao Insi*

Yaowaret Juthasilaparat
 Sasarux Petcherdchoo

Abstract

This research attempts to study the usage of address terms in the Chinese novel *Shen Diao Xia Lü*, and to compare those address terms in *Shen Diao Xia Lü* with the ones in its Thai translation *la Kuai Chao Insi*.

By examining the address terms appearing in the Chinese novel *Shen Diao Xia Lü*, the address terms can be divided into 7 main categories: kinship address terms, occupation and position address terms, status address terms, name address terms, first-and-second-person pronoun address terms, address terms which imply judgement toward the addressed persons, and compound address terms. The most common categories were compound address terms, status address terms, and kinship address terms respectively.

By comparing with the Thai translation *la Kuai Chao Insi*, the results show that there are 3 main types of translation: literal translation modified literal translation, and free translation or non-translation. Literal translation

can be divided into 3 subgroups: meaning-based translation, pronunciation-based translation (Chaozhou accent), and mixed translation. Modified literal translation can be divided into 3 subgroups: addition of words, reduction of words, and alteration of words. The most common types of translation, listed respectively, were pronunciation-based translation, meaning-based translation, and alteration of words.

Keywords: *address terms, translation, Shen Diao Xia Lü*